

Vloga okrajnih svetov za notranje zadeve

(Iz ekspozicije tov. Aleksandra Rankovića o predlogu zakona o organih notranjih zadev)

Stopnja demokratskega razvoja posameznih organov in ustanov na raznih področjih naše družbene in državne ureditve je treba med drugim presojati tudi po tem, v kolikšni meri družba prek svojih predstavnikov neposredno vpliva na njihovo poslovanje. To je zlasti važno za organizacijo notranjih zadev glede na naloge, pristojnosti in pooblastila, ki jih dobivajo organi te panoge državne uprave. Zato je razumljivo, da smo posvetili razvoju teh organov posebno pozornost v prizadevanju, da bi se tudi ta panoga državne uprave razvijala v isti smeri kakor vsa naša državna uprava.

Okrajne svete za notranje zadeve smo upostavili že leta 1952 vzporedno s formiranjem svetov za druge upravne posle in naloge okrajnega ljudskega odbora. Razširitev družbenega upravljanja tudi na te službe je bila nedvomno pomemben demokratski ukrep, ki je v bistvu pomenil prispevek vsemu sistemu socialistične demokracije in pospeševanju same službe notranjih poslov.

Po podatkih iz aprila letošnjega leta sodeluje v delu svetov za notranje zadeve in splošno upravo v okrajnih ljudskih odborih skupaj 1047 državljanov. Če upoštevamo, da deluje to število državljanov po svetih za notranje zadeve v 107 okrajin, vidimo, da so se ljudski odbori dočela pravilno orientirali pri izvedbi širših volitev v te svete.

Če pa pogledamo sestavo teh predstavnikov v družbenem upravljanju, mislim, da bi se morali ljudski odbori pri izbiri članov teh svetov znatno bolj usmeriti v neposredne proizvajalce, na predstavnike zainteresiranih družbenih organizacij ter na družbene politične delavce. Ker uslužbenci, ki sodelujejo v delu teh svetov, delajo na raznih družbenih področjih, so lahko koristni, saj prinašajo strokovnost v delo teh organov družbenega upravljanja. Vendar pa mislim, da bi se pri volitvah v ta svet ne smeli postaviti na stališče poklicne strokovnosti kot podlage, marveč bi morali upoštevati, da bodo člani s svojim znanjem in izkušnjami lahko pripomogli k uspešnemu delu sveta. Delo sveta bo uspešno samo tedaj, če bo njegov sestava ustrezala gospodarskemu in splošnemu družbenemu stanju tistega kraja, ker bo tako zagotovljeno, da delujejo v njem tako zainteresirani predstavniki družbe, in sicer po oblikah in metodah dela, ki jim dajejo zelo široke možnosti za njihovo dejavnost.

Glede funkcij sveta nismo imeli zmeraj jasnih nazorov, pa tudi pomanjkanje zakona je vplivalo na to. Večinoma pa so se sveti pravilno lotili svojih funkcij in metod. Pri tem bi opozoril na eno izmed funkcij, ki je ne pojmujemo vedno pravilno.

Napačno bi bilo presojati delovanje organov za notranje zadeve samo po primerih kršitve javne varnosti, javnega reda in miru. Nasprotno, posebno važno je tudi delovanje teh organov

pri uveljavljanju potrebnih ukrepov, da odstranimo vzroke, ki bi lahko privedli do takšnih kršitev. Zato menim, da ima svet zelo široke možnosti glede delovanja prav v tej smeri in da lahko zelo koristno vpliva ne le na delo organov za notranje posle, marveč tudi na boj proti vzrokom negativnih in škodljivih pojavov, ki bi se utegnili pozneje primeriti v škodo državljanov, organizacij, ustanov, posameznikov in družbene skupnosti nasploh.

Dosedanje izkušnje iz dela teh svetov v mnogih prejšnjih in sedanjih okrajih kažejo, da lahko prek najrazličnejših oblik in metod dela pred temi sveti obravnavamo zelo različno problematiko tistega področja. Ti sveti lahko obravnavajo ne le vprašanja, ki sodijo v izključno pristojnost organov za notranje posle, marveč mnogo širše tudi o problemih, ki sodijo v pristojnost drugih državnih organov, na katere pa v svojem delu zadevajo organi za notranje zadeve pri izpolnjevanju svojih rednih nalog zlasti v vprašanih zaščitnih državljanskih ter družbenih in osebnih imovine. Ko obravnavajo te probleme, morajo sodelovati tudi z drugimi zainteresiranimi sveti, organi in organizacijami. To pomeni, da bodo na sejah svetov za notranje zadeve dostikrat sodelovali tudi predstavniki drugih zainteresiranih svetov, organov in organizacij, oziroma da bodo člani tega sveta sodelovali v delu drugih svetov ali na konferencah, ki jih bodo sklicevali zainteresirani organi in organizacije. Problem kateregakoli področja družbenega življenja v občini oziroma v okraju, kakor n. pr. skrb za zaščito in vzgojo mladoletnikov, zapravljanje družbene imovine in slabo upravljanje s to imovino, vzdrževanje cest, mostov, brclov in drugih prometnih sredstev, od katerih je odvisna varnost prometa, uveljavljanje ukrepov civilne in požarne zaščite, kazenska politika v administrativnem kazenskem postopku in mnoga druga vprašanja ne morejo biti problemi, ki naj bi jih obravnavali samo sveti za notranje zadeve. Nasprotno, ti sveti bodo lahko pravilno zajeli in obravnavali vsa ta in druga vprašanja samo, če bo v njihovem obravnavanju sodeloval čim širši krog zainteresiranih organov in organizacij.

Glede širokih možnosti dela tega sveta je pomembna tudi njegova naloga v kontroliranju dela organov za notranje zadeve. V izpolnjevanju te naloge lahko svet zahteva, da mu načelnik sekretariata poroča o delu aparata v sekretariatu in njegovih izpostavih, dalje o delu postaj ljudske milice, da ga seznani s povprečnim trajanjem priporov in preiskovalnih zaporov v kazenskem postopku, ki jih vodijo organi za notranje zadeve, o stanju zaporov, kakor tudi o drugih podobnih vprašanjih. Nedvomno je treba svetu poročati in ga seznani tudi s problemom, ki nastaja v funkciji aparata zaradi pomanjkanja gmočnih sredstev ali njegove nezadostne opreme s potrebnimi tehničnimi sredstvi.

Vsekakor ne bi zaželeli, da bi samo svet obravnaval delo in probleme organov za notranje zadeve. Potrebno je, da predsednik sveta kdaj pa kdaj poroča o delu in sadovih dela,

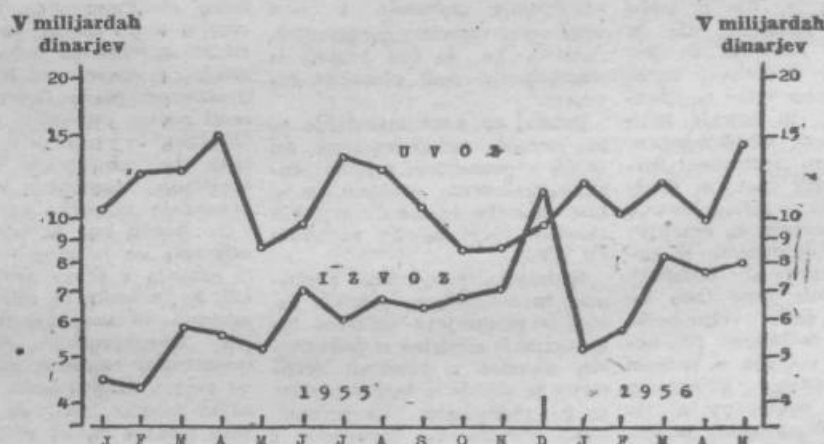
o problemih in težavah aparata tudi samemu ljudskemu odboru z oceno in mnenjem sveta. Tako dobe odbori okrajnega ljudskega odbora prek razprave o takšnih poročilih več možnosti,

da povedo svoja mnenja in ugotovitve in da sprejema ljudski odbor sklepe, ki bodo pozitivno vplivali tako na samo delo aparata kakor tudi na obravnavanje problemov gmočne preskrbe posameznih služb tega organa.

Na podlagi dosedanjih izkušenj lahko rečemo, da je družbeno upravljanje na tem področju državne uprave v večini okrajev omogočilo organom za notranje zadeve, da so z mnogo večjimi uspehi izpolnjevali svo-

(Konec na 5. strani)

ZUNANJA TRGOVINA

V maju smo dosegli rekorden uvoz v letošnjem letu v višini 14,3 milijarde dinarjev. Ta uvoz je samo za 600 milijonov dinarjev nižji od rekordnega mesečnega uvoza v mesecu aprilu lani. Do tako velikega porasta je prišlo zaradi pomembnih pošiljk v maju iz pomoči. Tako smo na primer samo iz ZDA uvozili za 3,3 milijarde dinarjev pšenice, za 960 milijonov svinjske masti, za milijardo 300 milijonov dinarjev bombaža itd. Izvoz je nekoliko višji, kakor je bil v aprilu in znaša 7,9 milijarde. Pasiva trgovske bilance iz komercialnega poslovanja (brez uvoza iz tristranske pomoči) je znašala samo 482 milijonov dinarjev v primerjavi z milijardo 573 milijonov v istem mesecu lani.

Sploh je razvoj zunanje trgovine v prvih petih mesecih zelo ugoden. Izvoz raste mnogo hitreje kakor pa uvoz, kar vidimo iz naslednjega pregleda za prvih pet mesecev leta 1954, 1955 in 1956 (1953 = 100)

	1954	1955	1956
Izvoz	124,5	121,4	165,5
Komercialni uvoz	98,4	112,2	120,9

V prvih petih mesecih je bil izvoz za 9,2 milijarde dinarjev višji kakor v istem obdobju lani, komercialni uvoz pa samo za 2,9 milijarde. To je vplivalo, da se je deficit v trgovinski bilanci iz komercialnega poslovanja zmanjšal od 12,2 na 5,9 milijarde.

Najpomembnejše mesto v izvozu zavzemajo živila (9,6 milijarde), kar je dosti več kakor v istem obdobju lani. Treba pa je opozoriti na dejstvo, da se uvoz živil sicer niža, toda je še vedno visok in je v prvih petih mesecih znašal 21,7 milijarde dinarjev (pšenica, maščobe, riž, južno sadje itd.). Pasiva v naši trgovinski bilanci je prav za prav posledica visokega uvoza in razmeroma nizkega izvoza kmetijskih pridelkov. Zato je težnja za povečanjem izvoza ob hkratnem nižanju uvoza zelo pomembna in ugodna.

Na drugo mesto v izvozu pridejo razni predelani izdelki v znesku skoraj 9 milijard din. Bazične kovine so pri tem znesku udeležene s 5,4 milijarde. Nadalje sledi izvoz surovin za 7,2 milijarde, tobak, pijače itd. Pomembno postavko predstavlja

tudi izvoz strojev in prevoznih sredstev za milijardo in pol dinarjev, kar je posebno važno, kajti to dokazuje, da prihajajo spremembe v strukturi proizvodnje do izraza tudi v zunanji izmenjavi.

Če gledamo na naš zunanjetrgovinski promet po kontinentih, bomo videli, da je Evropa še vedno naše najpomembnejše tržišče, ki je v prvih petih mesecih sprejela 78 % skupnega izvoza in dala okrog 52 % skupnega uvoza. Sledijo ZDA z okrog 11 % izvoza in 36 % uvoza, Azija s 6 % izvoza in prav toliko uvoza, Južna Amerika z okrog 2 % izvoza in nekaj nad 1 % uvoza.

Smeri gibanja izmenjave kažejo predvsem na občutno udeležbo Sovjetske zveze in drugih vzhodnoevropskih držav, zlasti Poljske in Češkoslovaške, in sicer v uvozu in izvozu, ter na močnejšo udeležbo Švice v našem izvozu (zaradi izvoza ladij).

Velik pomen ima težnja po povečanju izvoza v države dolarskega področja, nasprotno katerim je pasiva v naši trgovski bilanci zlasti občutljiva.

